

ἦτο ὁ Κ. Παῦλος Λάμπρος, γνωστοποιήσας τὸν Αὐγουστον τοῦ 1857 ἐκ Τουρίνου μετ' ἄλλων ἀξιολόγων εἰδήσεων τῷ Κυρ. Σπύρ. Ζαμπελίῳ, ὅστις διεκoinώσεν αὐτῷ τὴν ἀνακάλυψιν. Ὁ Κ. Χιώτης διαβάς ἐκ Τουρίνου τὸ παρετήρησε· κατὰ πόσον ἐπέτυχον αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἐρευναὶ τοῦ δι' ὁψόμενος κρινεῖ. Ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι ὁ Κ. Χιώτης γράφει τινὰ περὶ τοῦ πολυτίμου ἐκείνου χειρογράφου, μετὰ κόμπτου ἐπαναληπτικῶς ὑπογράφεται ἰταλιστὶ καὶ ἑλληνιστὶ, *ιστοριογράφος, istoriografo*. Δὲν ἀναιροῦμεν τὴν ιδιότητα ταύτην τοῦ Κ. Χιώτου, ἀλλὰ ἔπρεπεν ὁ Κ. οὗτος, ὁ τοιοῦτον τίτλον αὐτοπεριβληθεὶς, νὰ ἦτο προσεκτικώτερος περὶ τὰ γράφομενά του· τί θὰ εἶπεν ὁ εὐρωπαῖος βλέπων τὸν περίπυστον ἱστοριογράφον, γράφοντα Νικῶλαος, ἀναγινώσκοντα Τζαρέτου τοῦ Κορωραίου, ἀντὶ Τζάρε τοῦ Κορωραίου, ἐκ Ζαρκύνθου ἀντὶ Ἐξ ἐμοῦ. Καὶ ταῦτα σὺν τοῖς ἄλλοις ἐν διλογιστῇ ἐπιβεβαιώσας χειρογράφου ἀνήκοντος εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας, ὅπερ ἐγὼ ἔχω ὑπ' ὄψιν ἐν πρωτοτύπῳ, ἐνεργείᾳ τοῦ φιλομούσου Κ. Π. Λάμπρου.

Πρὸς ἄρσιν πάσης παρεξηγήσεως ἀναφέρω, ὅτι ἐκ τῶν ἀνακαλυφθέντων ὑπ' ἐμοῦ τριάκοντα χειρογράφων, τῶν εἴκοσιν ὀκτὼ οὐδεμίαν γινώσκιν ἔχει ὁ Κ. Χιώτης· δύο δ' ἐξ αὐτῶν (τὸ Ρεμπελιὸν τῶν ποπουλάρων, καὶ Ἡμερολόγιον Μάτεση) ἐπειδὴ εἶχον θανεισθῇ ὑπὸ τῶν κατόχων τῷ Κ. Χιώτῃ, ἔλαβον ἀπ' αὐτοῦ ὡς ἀνεκδότων ἀντίγραφα. Τῆς δὲ πολιτορίας τῆς Κερκύρας ὑπὸ Νουκίου, καὶ ἀλώσεως Κορώνης ὑπὸ Νερούλη, ἔλαβον ἐνεργείᾳ φίλων πλήρη ἀντίγραφα ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων, καθότι ὁ κύριος οὗτος ἀτελεῖς σημειώσεις μοι ἔδειξεν· ἃς ἔχῃ δὲ ὑπομνήν μέχρις οὗ τὰ ἴδη δημοσιεύμενα ἵνα κατανοήσῃ ὅτι οὐδόλως τὸν ἠδίκησα.

Ὁ περίπυστος ἱστοριογράφος δύναται νὰ περιέρχεται ὅλην τὴν Εὐρώπην μετὰ τοσούτων καὶ τηλικούτων βιβλιοθηκαρίων σχετιζόμενος, ἐγὼ ὅμως, ἀφανὴς φοιτητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, δὲν ἔλαβον τοιαύτην τύχην. Ἄν δ' ἐγενόμην εὐτυχὴ ἀνακαλύψας ἐν διμήνῳ περιοδείᾳ, ἣν τὸ ὑπουργεῖον διηκούλυε, τριάκοντα περίπου χειρογράφους, σπουδαίους ἱστορικῆς ὕλης, ἃς αἰτιάται ὁ Κ. Χιώτης τὴν μειδιάσαν ἐμοὶ τύχην. Ἀκόμῃ δὲν εἶδον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν φημιζομένων μακροχρονίων ἐν Εὐρώπῃ ἐρευνῶν τοῦ Κ. Χιώτου, ὅστις σὺν τοῖς ἄλλοις λαμβάνεται διακηρύττων ὅτι ἀνεκάλυψε τὰ τέως ἄγνωστα συγγράμματα Νικολάου Μαυρομ-

μάτου τοῦ Κερκυραίου, καθότι ἐγὼ τὸν πληροφορῶ ὅτι ταῦτα ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ Κερκυραϊκῷ Ἑρηνιστῇ, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, τινὰ δὲ ἴσως σώζονται ἐν Κερκύρᾳ, καὶ ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Μαυρομμάτης δὲν ἦτο Κερκυραῖος, ἀλλ' ἐκ Κατουνῆς τῆς Ἀκαρνανίας.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος, αἰτῶν συγνώμην παρὰ τοῦ φίλου Κ. Χιώτου, πρώτου ἄλλως τε προκαλέσαντος τὴν ἴσως δι' ἀμφοτέρους ὀχληρὰν ταύτην συζήτησιν.

Κ. ΣΑΘΑΣ.

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ

Τοῦ Σέιτ-Ἐλ-Μπέτεβη ἐν Τάντα τῆς Αἰγύπτου.

Βαρὺ φορτίον εἰκοσιπέντε ἡμερῶν ἔφερον ἐπὶ τῶν γηραιῶν ὄμων τοῦ Ὁ Αὐγουστος, ἡ ῥοδοδάκτυλος Ἡὼς· ἐπὶ τοῦ ἄρματός της ἠνιοχοῦσα διέτρεχε τὰς ἐκτάσεις, ἵνα ἀναγγεῖλῃ ὅτι μετὰ μικρὸν ἀνοιχθήσονται αἱ τοῦ οὐρανοῦ πύλαι, ὅπως τὸ μεγαλῆτερον τοῦ Θεοῦ δημιούργημα ἐπιχύσῃ τὸ ἄπλετον αὐτοῦ φῶς ὑπὸ τὴν ὑδρόγειον, σιγῇ δὲ διακοπτομένη ὑπὸ τῆς ἐξεγέρσεως ἐργατῶν τινων ἐβασίλευε καθ' ὅλην τὴν πόλιν μας, ὁπότε λύσαντες τὰ κοῦφα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ θανάτου δεσμὰ ἐγώ τε καὶ ὁ φίλος μου Π. Δ. ἠγέρθημεν ἐνθῆφιν.

Εἷματα δὲ καλὰ ἐστάμενοι, λαβόντες τὰς βακτηρίας μας, νέυσαντες δὲ καὶ εἰς τὸν Πούραν (τὸν κύνα) νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ ἐξήλωμεν τῆς οἰκίας, ἐφόδιον ἐν νῷ ἔχοντες τὴν εἰς Τάνταν μετὰθασίν μας. Ἐπονεύσαντες δὲ δύο ἐκ τῶν πλημμυρόντων τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὑποζυγίων, τῶν ἐγειρόντων ἐκ τοῦ ληθάργου τοὺς διαβάτας διὰ τῶν εἰς τὸν τράχηλόν των κρεμασμένων κωδωνίσκων, ἠχοῦντων ἀενάως καθ' ὁδόν, ἐφθάσαμεν εἰς τὸν σιδηρόδρομον, τὸ μέγα τοῦτο τοῦ νοὸς ἀποκύημα τοῦ 19^{ου} αἰῶνος. Ἐπιβάντες δ' ἐπὶ ἐνὸς φορείου (wagon) ἐκ τῶν ἐλκυομένων ὑπὸ τῆς ἀτακμάξης τοῦ δράκοντος τούτου, τοῦ πῦρ καὶ ὕδωρ ἐξερεῦγοντος, φλόγας δ' ἐν τοῖς στέρνοις αὐτοῦ τρέφοντος, τοῦ ὡς ἀστραπὴ τὰς ἐκτάσεις διασχίζοντος δρόμον ἤγομεν. Οἱ Ἄραβες τὸ πρῶτον ἰδόντες τὸν σιδηρόδρομον ἔπαθον, ὅτι ἡ λέοντα ἰδοῦσα ἀλώπηξ· ἦτοι ἔλεγον ὅτι, εἰσεχώρησεν ἐντὸς αὐτοῦ ὁ Δαίμων (Ἀφρίτ) περιτρέχων τὰς ἀβύσσους, εἰωθότες ὅμως εἰς τὴν συγχὴν αὐτοῦ θέαν ἐξήχησεν τῆς ἀπάτης τοῦ μὴν

ἀλλὰ ἐξίσταται τις, καὶ ἐκπεπληγμένος μένων ἀπορεῖ τί νὰ εἴπῃ περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς φθάσαντος εἰς τόσον νὰ συντάμῃ τὰς ἀποστάσεις συριγμός ἀτρώδης ἀνήγγειλεν ὅτι πλησιάζομεν εἰς σταθμὸν, καὶ τῶντι μετὰ μικρὸν ἤλθομεν εἰς Σαμνιχούρ (χωρίον ἔνθα ἔκειτο τὸ πάλαι ἡ Ἑρμούπολις ἄδὲ τὸ Αἰγ. Βυζ.). Διαμεινόντες δ' ἐν τέταρτον περιπίου τῆς ὥρας ἀράμενοι ἐκείθεν διηλύομεν ἤδη δ' ἐκπυρωθεῖσα ἐπὶ μᾶλλον ἡ ἀτμάμαξ αἰετοειδῶς ὡς μαινομένη τὰς ἀβύσσους. Ἐβλεπέ τις ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὡς ἀστραπὴ νὰ φέυγουν τὰ ἀντικείμενα, νέα δὲ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν νὰ παρουσιάζωνται καὶ ἐν ἀκαρεῖ νὰ ἐξαφανίζωνται. Διὰ τῆς ἀκατανοήτου αὐτῆς ταχύτητος δὲν ἠδύνατό τις νὰ διακρίνῃ καλῶς τὰ ἀκαριαίως διερχόμενα ἀντικείμενα, πάραυτα ἀπὸ τῆς ὀψέως ὀλισθαίνοντα. Διὰ δευτέρου συριγμοῦ, ὡς συριγμοῦ ὀφείας, ἀντηχῆσαντος κατὰ τῆς αἰγυπτιακῆς πεδιάδος ἐνόησαμεν ὅτι πλησιάζομεν καὶ αὖθις εἰς σταθμὸν, κατὰ μικρὸν δ' ἐλαττωμένης τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ προστηγνίσσαμεν εἰς Κάρ-ἔλ-Ζαγιάτ (κώμην τοῦ ἐλασιμπορίου) σταθμὸν εἰς ὃν ἀφικνοῦνται πᾶσαι τῶν χωρίων αἰ ἀτμάμαξαι καὶ ἐκείθεν λαμβάνει τὴν διάφορον ἐκάστη πορείαν τῆς. Ἐντεῦθεν ἀράμενοι διηλύομεν τὴν πρὸς Τάνταν, ἧς ἐντὸς ἡμισείας ὥρας διεκρίνομεν τὰ πολυπληθῆ τζαμία ὡς καὶ τὰς πελωρίας τῶν βαμβακομηχανῶν ὑφ' ὧν βρίθκει ἡ Τάντα καπνοδόχος. Ἐξεληθόντες δὲ δὲν ἠδύναμεθα νὰ προχωρήσωμεν ἕνεκα τῆς πληθούς τοῦ λαοῦ, ἀδιαβάτων ἕνεκα τούτου γενομένων τῶν ὁδῶν, τέλος ὠθοῦντες καὶ ὠθούμενοι προεχωρήσαμεν εἰς μεγάλην τινα καὶ εὐρύχωρον πεδιάδα. Ἡ ἡμέρα ἦτο γαληνιαία, ὁ οὐρανὸς αἰθριος, ὁ καιρὸς εὐδιος, φύλλον κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον δὲν ἐσειέτο, μόνον ὁ ἱστορικὸς Νεῖλος ὀλίγον ἐφλοίσβιζεν ὑπὸ ζεφυρείου αὔρας ταραττόμενος. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἡ φύσις ἠθέλησε νὰ φανῇ ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, ἐπιδαψιλεύουσα τὰς χάριτάς τῆς καὶ παρέχουσα τὰς ἐκδουλεύσεις τῆς κατὰ τὰς ἀγίας ἐκεῖνας ἡμέρας, συμπαθοῦσα ἄλλως τε ὑπὲρ τοῦ Σέιτ-ἔλ-Μπέτεβη.

Ἡ πανηγυρις αὕτη, ἡ πρὸς τιμὴν τοῦ εἰρημένου ἀγίου γιγνομένη, συναθροίζει ἐπὶ τὸ αὐτὸ λαοπείας χάριν ὑπὲρ τὰς 800 χιλ. ψυχῶν, οἵτινες ἐρχόμενοι ἐκ τῆς Ἄνω, Κάτω καὶ Μέσης Αἰγύπτου ὡς καὶ ἐκ τῆς Βαρβαρίας τρίμηνον καὶ δίμηνον ὁδὸν διανύοντες, προσκομίζουσι μεθ' ἑαυτῶν διάφορα δῶρα. Πιστεύουσι δὲ ὅτι πλυνόμενοι διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ Ἀγίου τούτου καθαίρονται ἀπὸ τὸν

τύπον τῶν ἁμαρτιῶν πάσης ψυχῆς τε καὶ σωματικῆς νόσου ἰώμενοι. Πρὸ τῆς ὀκταήμερου ταύτης πανηγύρεως κήρυξ ἐκ τζαμίου κηρύσσει γεγωνία τῇ φωνῇ ὅτι « Προσεγγιζούσης τῆς πανηγύρεως νὰ προσέχουν οἱ πολῖται μὴ τυχόν τοῖς » κλαπῇ τι, καθότι δὲν ἔρχονται πάντες ἵνα προσκυνήσωσιν, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ διὰ νὰ κλέψωσιν ». Ἡ πεδιάς περὶ ἧς διελάβομεν ἐπληροῦτο ὑπὸ πληθούς παραπηγμάτων, ζυλοδμήτων οἰκημάτων καὶ σκηνικῶν καφφενείων, ἀντηχούντων ἀπὸ τὰς ἐντὸς κραυγὰς καὶ ἐπευφημίας εἰς τοὺς χωροὺς τοῦ θήλεος γένους, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἔβριθον ὅλα τὰ καφφενεῖα.

Ὁ κάλαμος ἀδυνατεῖ ὥντως νὰ παράσχῃ πλήρη ἀρήγησιν τῶν λαμβανόντων χώραν καθ' ὅλον τὸν χρόνον. Ἐβλεπέ τις ἔνθεν μὲν πληθὺν Ἀράβων περιστοιχούντων Ἀγίον τινα ἄνδρα, τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁποίου πρασίην ἐκάλυπτε τολύπη (οἱ πράσινον σαρκίον ἔχοντες θεωροῦνται ἀπόγονοι τοῦ Μωάμεθ), οἵτινες κεχηνότι τῷ στόματι ἤκουον αὐτοῦ διηγούμενου τὰς περιηγήσεις καὶ περιπετείας τοῦ Μεγάλου Προφήτου (Νεμπίλ Κιμπίρ), παρεισάγονται δὲ που καὶ κωμικά τινα κινούντα τὸν γέλωτα καὶ τὰς ἐπευφημίας τοῦ ζωώδους τούτου ἀκροατηρίου. Ἐκ διαλειμμάτων δὲ ἔπαυε καὶ τότε τῷ ἔρριπτον πρὸ ποδῶν χαλκᾶ τινα καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα καὶ αὖθις ἐξηκολούθει. Τοῦτον ζῶντα μὲν τιμῶσι μεγάλως, ἀποθανόντα δὲ τῷ ἐγείρουσι τάφον, ὃν ἐμπερικλείουν διὰ κιγκλίδων πρὸς προσκύνησιν τῶν πιστῶν ἄνδρων δὲ τοιούτων τάφοι ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγοι καθ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον. Ἐνθεν δὲ ἔβλεπέ τις 25 ἢ 30 ἄνδρας συμπλέγδην κρατουμένους, οἵτινες ὕψουν καὶ ἐχαμήλουν ἀλληλοδιαδόχως τὴν κεφαλὴν ἐπαναλαμβάνοντες ἀκατάληπτους τινὰς τοῦ Κορανίου φράσεις, διαφοροτρόπως καμπτόμενοι ὅπως ἀγωνίσωσι διὰ τῆς ἀσκήσεως ταύτης τὰ σώματά των χάριν τοῦ Ἀγίου τοῦτο ἐγίνετο διαρκῶς ἕως οὗ εἰς ἐξ αὐτῶν ἐκ τῆς ἀγωνίας ταύτης ἀφρίσῃ, τότε δὲ ἐκ τοῦ ἀφροῦ τούτου μεταδίδουσιν εἰς τὰ χεῖλη των οἱ ἕτεροι καὶ πίπτουσιν ἐξηντηλημένοι ἐκ τῆς ἀγωνίας, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁποίας ἐνθάρρυνονται ὑπὸ ἄλλων ἀδόντων τροπάρια τινα τοῦ Κορανίου.

Τούτους περιεργαζόμενοι ἠκούσαμεν ἦχον τυμπάνων καὶ δεφίων, καὶ στραφέντες ἵδομεν ἀρκετὴν συνοδείαν. Ἦτο δὲ ὁ ἄρχων τοῦ χωρίου (Σάχ) ἑφιππος μετὰ τοῦ χαρεμίου καὶ τῶν τέκνων του ἐπὶ καμήλων, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ Τζαμίου, ὃν τινα

συνώδευον μέχρι τοῖς οἰκίαις του ἐν ὀργάνοις καὶ κυμβάλοις ἀλλαλαγμοῦ, ἡγουμένης καὶ ἐπομένης ὁμάδος ἀνδρῶν κρατούντων ἐρυθρᾶς καὶ κυανᾶς σημαίας, πεπληρωμέναις ἀπὸ βήτων τοῦ Προφήτου. Προχωροῦντες εἰς τὴν βρίθουσαν ἐμπορευμάτων χώραν ἐκείνην, παρεστηράσαμεν διαφόρους πωλητὰς χειρογράφων, οἵτινες ἐξαπκτώντες τὸν κοῦφον ὄχλον, ἔλεγον ὅτι εἶναι γεγραμμένα ὑπὸ διαφόρων Ἀγίων ἀνδρῶν ἐξ ἐνὸς τούτων λαβόντες ἐν τεμάχιον ἀποκτῆσαν τῆς πολυκαιρίας τὸ χρώμα καὶ ἀστευθῆναι θέλοντες, ἠρωτήσαμεν πόσον τιμᾶται, ἀλλὰ μὲ τρόπον ἀπότομον ἀρπάσας ἐκ τῆς χειρὸς μας τοῦτο ὁ πωλητὴς ἔσπευσε νὰ μᾶς ἀποκρίθῃ, ὅτι ταῦτα πωλοῦνται μόνον τοῖς πιστοῖς ὅχι δὲ τοῖς ἀπίστοις Χριστιανοῖς (Νασάρα). *

Ὅπισθεν ἡμῶν στραφέντες ἴδομεν ὕμιλον ἀνδρῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ἦσαν τρεῖς Βεδουῖναι ἐξαρτῶσαι ἐκ τῆς ῥινός των ἀργυροῦς, τινὲς δὲ καὶ σιδηροῦς ὀγκώδεις κρίκους, καὶ αἵτινες ῥίπτουσαι κατὰ γῆς κογχύλας τινὰς τῆς θαλάσσης ἐμάντευον τὰ μέλλοντα, πάντοτε καλὰ προοιωνίζουσαι, πλεῖστοι δ' ὅσοι Ἀραβες τίς πρῶτος νὰ προχωρήσῃ ἔτρεχον πρὸς αὐτὰς ὡς εἰς Πυθίαν ἵνα τοῖς ἀποκαλυφθῇ τὸ σκοτεινὸν καὶ ἀόρατον μέλλον, τυφλῶς πᾶν τὸ παρ' αὐτῶν φραζόμενον παραδεχόμενοι. Τὸ ἐν Τάντα μαντεύειν τοῦτο τοῦ Ἀπόλλωνος σχολιάζοντες ἐσπρώχθημεν ὑπ' ἀνδρὸς κραυγάζοντος οὕα (προσοχή). Διήρχοντο ἐκεῖθεν δύο κάμηλοι ἐρυθροῖς ὑφάσμασι τὴν γῆν ἀπτομένοις κεκοσμημέναι, ἡ μὲν φέρουσα ἑκατέρωθεν δύο λέβητας πεπληρωμένους ἀπὸ τὸ ἀγαπητὸν καὶ προσφιλὲς τοῖς πιστοῖς *πιλάφιον*, ἡ δ' ἑτέρα δύο κοφφίνους ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς Αἰγύπτου, ἥτοι φοινίκων, εἶπετο δ' αὐτῆς πληθὺς βρακενδύτων ἀλλαλαζόντων. Μᾶς ἐπληροφόρησαν δὲ ὅτι ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν μέγας τις ἄρχων τοῦ χωρίου εἰς τοιαύτας δὲ περιπτώσεις συνειθίζουσι νὰ ἀνταλλάττωσι μὲ ἐν δράγμα *πιλαγίου* καὶ φοινίκων καὶ τὸ *αἰωρία* ἢ *μηρήμη*, ὅπερ ἀναπέμπει τὸ ἀκολουθοῦν τὰς καμήλους σκυολόγιον εἰς τὸν Ἀλλάχ.

* Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις πόσον κατὰ τῶν Χριστιανῶν μῖσος τρέφουσιν οἱ Μωαμεθανοὶ οὗτοι, ἠκούσαμεν νὰ λέγωσιν ὅτι εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν ὁπότε οὗτοι θὰ καθῆναι ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ π η λ α φ ί ο υ τερπόμενοι ἡμεῖς θὰ καταρώμεθα τὴν τύχην μας (ὄντες εἰς τὴν κόλασιν) ὅτι δὲν εἴμεθα χῶμα διὰ νὰ πατώμεθα ὑπ' αὐτῶν. Τόση ὑπάρχει διαφορά μετὰξὺ τῆς χριστιανικῆς καὶ τῆς αὐτῶν θρησκείας!

Μᾶς ἐξέπληξαν ἅμα δὲ καὶ ἀηδιάσαμεν τὰ φαγητὰ τῶν ἐλεεινῶν τούτων ἀνθρώπων. Φαντασθῆτε αὐτοὺς τρώγοντας ἰχθύας 20 ἡμερῶν (φισίχα) ἀπὸ πεντήκοντα βημάτων ἀπόστασιν ἀφ' ἑλθόντας ἐκ δυσωδίας, μὴ δι' ἄλλας πεπασμένους, πρὸς δὲ σῦκα νωπὰ καὶ τυρὸν παλαιὸν ἀφ' οὗ νὰ ἐξέρχωνται σκώληκες, ἐσθίοντες ταῦτα μετὰ τοῦ ἐλαίου, μὴ συνειθισμένοι δὲ εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ καὶ τουρκικὰ φαγητὰ, βλέποντες αὐτὰ τοῖς προξενοῦν ἀηδίαν. Ἐκ τῶν διαφόρων ἐμπορευμάτων, διεκρίνετο ἐν ποσότητι πρὸ πάντων τὸ τοῦ κατεργασμένου χαλκοῦ εἰς διάφορα σκεύη, καθότι τὸ πολυτιμότερον τῶν Ἀράβων κόσμημα θεωρεῖται ὁ χαλκός, δι' ὅπερ καὶ οὐδαμοῦ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν ἀπαντᾶται τι τῶν ψευδευρωπαϊκῶν κοσμημάτων, ἐκτὸς λεβήτων, κυτῶν καὶ ἄλλων τῆς χρήσεως τῶν εἰδῶν, συνεπῆς ὅθεν τούτου γίνεται ἀρκετὴ τοῦ χαλκοῦ κατανάλωσις. Ἐπελαθόμεθα ἐν οἰκίῳ τόπῳ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἐκ τῶν 800 χιλιάδων περίπου ἐπὶ τῷ αὐτῷ τῶν μὲν χάριν λατρείας τῶν δὲ χάριν ἐμπορίου συνερχομένων, συναθροίζονται καὶ ὑπὲρ τὰς 10 χιλ. κακοήθων γυναικῶν (Σαραμίτ), αἵτινες ἀπὸ λαιμοῦ μέχρι κοιλίας εἶναι γυμναὶ σχεδὸν (καθότι περιβάλλονται λεπτῷ τινι ὑφάσματι διαφανεστάτῳ, πεπληρωμένῳ διαφόροις νομίσμασι) ἐχούσας τὰ μὲν ἄνω καὶ κάτω τῶν ὀφθαλμῶν βεβαμμένα διὰ βαθέος μέλανος χρώματός, τὴν παλάμην τῆς χειρὸς δι' ἐρυθροῦ, τὴν πέζαν δὲ τοῦ ποδὸς καὶ τοὺς ὄνυχας * δι' ὑπερύθρου, κρατούσας εἰς τὰς δύο χεῖρας χαλκοκοίλα κρόταλα ἐντεθειμένα ἐντὸς τοῦ λιχανοῦ καὶ τοῦ μεγάλου δακτύλου, περιφερομένας κατὰ τὴν πανήγυριν, κροτούσας αὐτὰ καὶ ἄδούσας διάφορα ἐμπαθῆ ἀραβικὰ ἔσματα. Ἀπορεῖ τις βλέπων τὴν περὶ τὸ σῶμα τῶν γυναικῶν τούτων εὐκαμψίαν χρωμένων ταύτῃ ἐν χορῷ. Οἱ Ἀραβικοὶ χοροὶ μὲ οὐδενὸς τόπου τοιοῦτους δύνανται νὰ παραβληθῶσιν, ἔχοντες ἰδιάζον τι καὶ ἐξαιρετικόν, ἄλλως τε δὲ καὶ περὶ τὰ ἀφροδίσια πάντες ἀποβλέποντες, ὅθεν δικαίως δύναται τις νὰ τὰς ἀποκαλέσῃ *Ἀφροδισιακὰς ὀρχήσεις*.

Ἦδη φέρε εἰπωμέν τινα περὶ τοῦ *θανματουροῦ* τούτου Ἀγίου, ὅσα οἱ Ἀραβες διηγούνται καὶ ὅσα παρ' αὐτῶν πληροφορηθέντες ἐμάθομεν. Ὁ *περικλεὴς* οὗτος ἀνὴρ ὠρμάτο τὸ γένος ἐκ τῶν ἀρειμανίων καὶ ἀρηιφίλων Βεδουίνων ὡς δει-

* Τὸ βῆμμα συνειθίζεται ὡς γνωστὸν καὶ παρὰ ταῖς Ὀθωμανίσι, περιοριζόμενον ὅμως εἰς μόνον τοὺς ὄνυχας.

κνύει ἡ ἐπικλησίς του (Μπέτεβη) πρὶν ἢ τὸν φέρῃ εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἡ μήτηρ αὐτοῦ τῇ ἐφάνῃ κατ' ὄναρ ὁ ἀρχηγέτης τῆς πλάνης τῶν, ὁ μέγας Προφήτης λέγων ὅτι, τέξεται υἱόν, ὃς γενήσεται περιφανὴς καὶ ἀποθήσεται ἅγιος, ἀρκεῖ νὰ μὴ λησμονήσῃ νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὸ ἱερόν του Τέμενος Μέλκαν πρὸς προσκύνησιν αὐτοῦ. ἢ τοῦ παραδόξου θαύματος! ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον· δὲν παρέρχεται ἐν ἔτος καὶ ὡς ἄλλη Σάρβρα ἡ ἀμαζῶν μήτηρ του πύτυχε ν' ἀπολεύσῃ ἐν Βεδουινίδιον (σημειώσατε δὲ ὅτι ἤτο χήρα καὶ συνέλαβε μὲ μόνον τὸν λόγον τοῦ Προφήτου, πρᾶγμα, ὅχι βέβαια πρωτοφανὲς παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς). Αὐξήθεις λοιπὸν καὶ κραταίωθεις ἐστάλη παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, περὶ πολλοῦ ποιουμένης τὴν ἀνατροφὴν τοῦ τέκνου τῆς, εἰς τὸν ὑποδειχθέντα καθ' ὕπνους τόπον, καὶ αὖθις ὁ Προφήτης, αὐτῷ παρουσιασθεὶς ἐντελέλατο ν' ἀπέλθῃ καὶ κατοικήσῃ εἰς Τάνταν τῆς Αἰγύπτου, διότι τοῦτον τὸν τόπον ἐξέλεξε δι' αὐτόν· τυφλῶς ὑπακούσας ὁ Βεδουῖνος τῷ Προφῆτῃ καὶ κατανεύσας τοῖς προστάγμασι του ἀπέδρα ἐκ Μέλκας καὶ ἐλθὼν εἰς Τάνταν ἀποκατέστη ἐκεῖ. Ἄλλ' ὁ τάλας οὐδεμίαν ἡμέραν ἠσθάνθη εὐτυχῇ καθ' ἐκάστην ἡμέραν τὸ σῶμά του χάριν τοῦ λόγου ὃν ἐφθέγγετο ὁ Προφήτης ὅτι «ἀποθήσεται ἅγιος» διῆγε βίον ὅλως σκηνικὸν καὶ φρενίτιδα, ῥάκη διαφόρων χρωμάτων περιβεβλημένος, ἐκοιμᾶτο εἰς τὰς ὁδοὺς, εἰς τὰς ὁροφὰς τῶν οἰκιῶν καὶ εἰς τὰς ἐξοχάς, (ὄντως μέγας ἀνὴρ! καὶ βεβαίως, τί περιπλέον ἔκαμνε Διογένης ὁ ἡμέτερος), ἐθαυμάζετο δὲ δι' αὐτὴν του τὴν ἀγίαν ζωὴν καὶ ἀπελάμβανε θείας παρὰ τῶν ἐγγωρίων τιμῆς· πιστεύουν μάλιστα οὗτοι, ὅτι ἐποίησε πλεῖστα ὅσα θαύματα δι' ἅπερ καὶ ζῶντα ἔτι τὸν ἐπεκαλοῦντο. Ἀποθανόντα δὲ (ἀγνοοῦμεν πότε, καθότι πλείστους ἐρωτήσαντες οὐδεὶς μᾶς ἀπεκρίνατο) καθηγίασαν ἀνεγείραντες αὐτῷ περιφανὲς καὶ μεγαλοπρεπέστατον τζαμίον οὗτινος αἱ ἐκ τῆς ἐτρείας σφύρροις ἀποδοχαὶ ἀναβαίνουνσιν εἰς τὰς 700 χιλ. τάλληρα.

Ἡ πανήγυρις αὕτη διαρκεῖ ἡμέρας ὀκτώ, τῇ δὲ τελευταίᾳ ὁ μέγας τοῦ Προφήτου λειτουργὸς (ὀλβυμὰ) ἐφιππος, προηγούμενου καὶ ἐπομένου ἀρκετοῦ πλήθους φέροντος ἐπὶ κεφαλῇς σημείον τι τοῦ ἐπαγγέλματος του, εἰσέρχεται εἰς τὸ τζαμίον τοῦ ἁγίου καὶ οὕτω κηρύττεται ἡ διάλυσις λυομένων τῶν σκηνῶν, κατεδαφιζομένων τῶν ξυλοδμήτων οἰκημάτων καὶ ἅπαντος τοῦ σφρέρουστος πλήθους ἀναχωροῦντος ὅθεν ἦλθεν. Οὕτω λαμβάνει

τέλος ἡ πανήγυρις, κατὰ τὸ διάστημα τῆς δ' ποίας διαπράττονται τὰ αἰσχίστα ὅσα ποτε εἶδε ὀρθαλμὸς, καὶ ἅτινα φοβούμενοι μὴ ἐξελεγχθῶμεν ὑπὸ τῆς αἰδοῦς ἀπεισιωπήσαμεν. Τὸ κατ' ἐμὲ ἀναπολὼν τὸ ἀρχαῖον τῆς Αἰγύπτου κλέος ἀπορῶ πῶς τὰ φῶτα ἐκείνα τὰ ὁποῖα πάντα τὰ ἔθνη διὰ τῶν λαμπηδόνων αὐτῶν φωταγωγήσαντα ἤδη ἐκάλυψε σκότος· οὐδὲν ἔχνος οὐδαμοῦ ἀπαντᾷ τις τῆς ἐκείνων εὐκλείας, ἀλλὰ πανταχοῦ, μωρίαν, πλάνην δεισιδαιμονίαν, ἀμάθειαν καὶ περὶ τὴν θρησκείαν φανατικότητα. Ποῦ νῦν οἱ Ψαμμίτιχοι καὶ οἱ Φαρχῶ; ποῦ οἱ νόμοι καὶ τὰ πολιτεύματα ἃ πρότυπον εἶχον οἱ πρόγονοί μας; ποῦ τὰ μυστήρια τῶν Αἰγυπτίων ἐκείνων ἱερέων, πρὸς οὓς Πυθαγόραιοι, Σόλωνες, Ἡρόδοτοι, Διονύσιοι, Ἀλικαρνασσεῖς καὶ ἄλλοι τῆς ἀρχιότητος δαιμόνιοι ἄνδρες ἔτρεχον ἵνα πληρώσωσι τὸ δοχεῖον τῆς διανοίας αὐτῶν διὰ τῶν πνευματικῶν ἐκείνων ναμάτων; πάντα ὁ χρόνος καὶ ὁ κατακτητικὸς ποῦς, τὰ δύο ταῦτα ὀλέθρια διὰ τὴν ἀνθρωπότητα στοιχεῖα διὰ πέπλου ἐκάλυψαν· ἤδη δὲ αἱ Πυραμίδες, τὰ αἰώνια ταῦτα τῆς ματαιοδοξίας τῶν Φαραῶν μνημεῖα, διδάσκουσι τὰ ἔθνη ὅτι «ὁ ὕψων ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται.»

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Σεπτέμβριος 1865.

I. Π. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Π Ο Ι Η Σ Ι Σ.

Η ΛΥΔΙΑ.

Ἦτο

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ.

Α΄.

Πρὸ τοῦ κατόπτρου ἵσταται μὲ κόμην λευμένην,
Κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρά της λαμπάδα ἀνημμένην,
Καὶ βλέπει, βλέπει ἑαυτὴν μὲ ὄμμα θολωμένον
Ὡς ἔταν ἀενέζωμεν μορφήν ἀποθαμμένων.
Ὅποια φιλαρέσκεια! εἰς τῆς νυκτὸς τὰ σκότῃ
Ἐγκαταλείπει τὴν εὐνὴν ἐνῶ τὸ πᾶν ὑπνῶττει,
Κ' εἰς τὸν καθρέπτην νὰ ἰδῇ μὲ κοῦφον βῆμα φθάνει
Ἄν ἡ νυκτερινὴ στολὴ τὸ κάλλος τῆς αὐξάνῃ;
Τόσον λοιπὸν περικαλλῆς ἐπλάσθη ἡ Λυδία,
Ἡ ἄλλη εἰς τὸ κατόπτρον τὴν εἰλυσεν αἰτία;
Ναί, ἄλλῃ· πόνου θελητηρον εἰς τοῦτο τὴν ἐκίνει·
Τὸ ἤξευρε τὸ κάλλος τῆς, τὸ ἤξευρεν ἐκείνην,
Ἄλλ' εἰς βιαίαν ἔξαψεν ψυχῆς καὶ διανοίας
Ἐξήτει τὴν παράδοξον τρυφὴν τῆς ἀγωνίας,
Κ' ἐξήτει τὴν πληγὴν αὐτῆς σκληρῶς νὰ αἰματόνη.
Φεῦ... εἶναι τόσον τρυφήλοι ἐνίοτε οἱ πόνοι! . . .